

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Perdih, M., 2014. Analiza sprememb namenske rabe prostora glede na izbrane kazalnike na primeru občin Tolmin in Kanal. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentorica Foški, M.): 36 str.

Datum arhiviranja:20-10-2014

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Perdih, M., 2014. Analiza sprememb namenske rabe prostora glede na izbrane kazalnike na primeru občin Tolmin in Kanal. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljani, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A., co-supervisor Foški, M.): 36 pp.

Archiving Date: 20-10-2014

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

UNIVERZITETNI ŠTUDIJSKI
PROGRAM PRVE STOPNJE
GEODEZIJA IN
GEOINFORMATIKA

Kandidatka:

MARTINA PERDIH

**ANALIZA SPREMEMB NAMENSKE RABE PROSTORA
GLEDE NA IZBRANE KAZALNIKE NA PRIMERU
OBČIN TOLMIN IN KANAL**

Diplomska naloga št.: 52/GIG

**ANALYSIS OF CHANGES IN LAND USE BASED ON
THE SELECTED INDICATORS IN THE CASE OF
MUNICIPALITIES TOLMIN AND KANAL**

Graduation thesis No.: 52/GIG

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednica komisije:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Somentorica:

viš. pred. mag. Mojca Foški

Ljubljana, 16. 07. 2014

Stran za popravke, Errata.

Stran je namenoma prazna.

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana MARTINA PERDIH izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom "Analiza sprememb namenske rabe prostora glede na izbrane kazalnike na primeru občin Tolmin in Kanal v izbranem časovnem obdobju".

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v digitalnem repozitoriju.

Ljubljana, junij 2014

Martina Perdih

Stran je namenoma prazna.

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

- UDK:** 711.1:352(497.4)(043.2)
- Avtorica:** Martina Perdih
- Mentorica:** doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
- Somentorica:** viš. pred. mag. Mojca Foški
- Naslov:** Analiza sprememb namenske rabe prostora glede na izbrane kazalnike na primeru občin Tolmin in Kanal
- Tip dokumenta:** Diplomaska naloga – univerzitetni študij
- Obseg in oprema:** 36 str., 9 pregl., 8 sl. 9 pri.
- Ključne besede:** Občina Tolmin, občina Kanal, osnovna in podrobna namenska raba, prostorske sestavine srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana, urbanistični načrt, občinski prostorski načrt.

Izvleček

Namen diplomske naloge je predstaviti in analizirati spremembe osnovne in podrobne namenske rabe prostora občin Tolmin in Kanal na podlagi sprejetih prostorskih aktov, ki se nanašajo na spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občin, urbanistične načrte in občinska prostorska načrta. Omejili smo se na obdobje od leta 1982 do 2012. Osnovno namensko rabo smo izdelali in analizirali za celotni območji občin, podrobno pa le za naselja Tolmin z okolico ter Kanal in Deskle z okolico. Obdelane podatke smo prikazali na kartah v merilu 1:75000 in 1:50000, za osnovno namensko rabo prostora, ter 1:7500 in 1:17500 za podrobno namensko rabo prostora. Za vse kategorije namenske rabe prostora smo izračunali površine in njihove deleže glede na obravnavana območja, razlike med površinami ter naredili primerjavo površin s številom prebivalstva v posamezni občini. Uporabili smo število prebivalstva iz leta 2002 in 2014. Rezultati so pokazali zmanjšanje območij stanovanj in najboljših kmetijskih zemljišč ter povečanje območij centralnih dejavnosti, proizvodnih dejavnosti in zelenih površin.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UDC: 711.1:352(497.4)(043.2)
Author: Martina Perdih
Supervisor: Assist. Prof. Alma Zavodnik Lamovšek, Ph. D.
Co-supervisor: Assist. Prof. Mojca Foški, M. Sc.
Title: Analysis of changes in land use based on the selected indicators in the case of municipalities Tolmin and Kanal
Document type: Graduation Thesis – University study
Scope and tools: 36 p., 9 tab., 8 fig., 9 ann.
Keywords: Municipality Tolmin, municipality Kanal, basic and land use, spatial components of the middle-term and long-term social plan, urban plan, municipal spatial act

Abstract

The purpose of this study is to present and analyze the changes of basic, and land use on the space of the municipalities Tolmin and Kanal. It is based on the accepted spatial acts, which refer to the changes and completions of the spatial components of the middle-term and long-term social plan for the municipalities, the urban plans and the municipal spatial acts. The study is limited to the period between the years 1982 and 2012. The basic use is made out and analyzed for the entire area of both municipalities, whereas the land use only for town Tolmin with its surroundings and towns Kanal and Deskle with their surroundings. The basic use is represented on the maps in scale 1:75000 and 1:50000 and land use on the maps in scale 1:7500 and 1:17500. Calculations were made for surfaces and their parts of the entire area for all categories of basic and land use. Also differences between the surfaces and comparison of surfaces to the number of inhabitants were calculated. For analyzing results was used number of inhabitants from the years 2002 and 2014. The results show decrease of residential areas and best agricultural lands, but on the other side, increase of precincts of the central activities, activities of production and the green areas.

ZAHVALA

Za pomoč pri izdelavi diplomske naloge se zahvaljujem mentorici doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek, somentorici viš. pred. mag. Mojci Foški in mlademu raziskovalcu Mihi Konjarju za usmerjanje in spremljanje pri izdelavi diplomske naloge, občinam Tolmin in Kanal za posredovanje podatkov ter prijateljem in družini, ki so me podpirali skozi vsa študijska leta.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	NORMATIVNA IZHODIŠČA	2
2.1	Pregled zakonodaje na področju urejanja prostora	2
2.1.1	Zakonodaja pred letom 1984	2
2.1.2	Zakonodaja v obdobju 1984 – 2002	3
2.1.3	Zakonodaja v obdobju 2002 – 2007	5
2.1.4	Zakonodaja od 2007 do danes.....	6
2.2	Predstavitev obravnavanih občin	8
2.2.1	Predstavitev občine Tolmin in njenih prostorskih aktov	8
2.2.2	Predstavitev občine Kanal in njenih prostorskih aktov.....	11
3	METODOLOGIJA.....	13
3.1	Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora	13
3.1.1	Pridobitev podatkov	13
3.1.2	Topološka ureditev podatkov	13
3.1.3	Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma.....	14
3.2	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občine Tolmin v letih 1990 in 2012.....	15
3.3	Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občine Kanal v letih 1986-1990 in 2012	18
4	ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA	21
4.1	Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora	21
4.1.1	Občina Tolmin.....	21
4.1.2	Občina Kanal	23
4.2	Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora	24
4.2.1	Tolmin z okolico	24
4.2.2	Kanal in Deskle z okolico	27
5	SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK.....	32
	VIRI.....	34

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Primerjava kategorij namenske rabe prostora po PS DDPO Tolmin in OPN Tolmin glede na Pravilnik 2003 in Pravilnik OPN 2007.....	16
Preglednica 2: Primerjava kategorij namenske rabe prostora po PS SDPO Kanal in OPN Kanal glede na Pravilnik 2003 in Pravilnik OPN 2007	18
Preglednica 3: Izračun površin in deležev kategorij osnovne namenske rabe prostora iz PS DDPO Tolmin (1990) in OPN Tolmin (2012)	21
Preglednica 4: Izračun površin in deležev kategorij osnovne namenske rabe prostora iz PS SDPO Kanal (1986-1990) in OPN Kanal (2012).....	23
Preglednica 5: Prikaz gibanja prebivalstva za posamezno naselje od leta 2002 do 2014 (SURS, 2014)	24
Preglednica 6: Izračun površin in deležev kategorij podrobne namenske rabe prostora iz Urbanističnega načrta Tolmin (1982) in OPN Tolmin (2012)	24
Preglednica 7: Izračun m ² na prebivalca po kategorijah podrobne namenske rabe prostora, za UN Tolmin in OPN Tolmin	27
Preglednica 8: Izračun površin in deležev kategorij podrobne namenske rabe prostora iz PS SDPO Kanal (1999) in OPN Kanal (2012).....	28
Preglednica 9: Izračun m ² na prebivalca po kategorijah podrobne namenske rabe prostora, za PS SDPO Kanal in OPN Kanal.....	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz lege občin Tolmin in Kanal.....	8
Slika 2: Prikaz napake praznine med dvema poligonoma pri PS SDPO Kanal.....	14
Slika 3: Prikaz neuskklajenosti PS DDPO Tolmin, OPN Tolmin in meje občine po podatkih RPE	15
Slika 4: Prikaz sprememb kmetijskih in gozdnih zemljišč med PS DDPO Tolmin (levo) in OPN Tolmin (desno).....	22
Slika 5: Prikaz spremembe drugih zemljišč med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno).....	23
Slika 6: Prikaz sprememb območij stanovanj in ostalih območij med UN Tolmin (levo) in OPN Tolmin (desno)	26
Slika 7: Prikaz sprememb podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno), na območju naselja Kanal.....	29
Slika 8: Prikaz sprememb podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno), na območju naselja Deskle	30

UPORABLJENE KRATICE

DLN	Državni lokacijski načrt
EUP	Enota urejanja prostora
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
NRP	Namenska raba prostora
OLN	Občinski lokacijski načrt
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
Pravilnik 2003	Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov v digitalni obliki
PRO	Prostorski red občine
PRS	Prostorski red Slovenije
PS DDPO	Prostorske sestavine dolgoročnega družbenega plana občine
PS SDPO	Prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana občine
PUP	Prostorsko ureditveni pogoji
PIN	Prostorsko izvedbeni načrt
Pravilnik OPN	Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev sanacij razpršene gradnje
SRS	Socialistična republika
SPRO	Strategija prostorskega razvoja občine
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UN	Urbanistični načrt
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZUreP	Zakon o urejanju prostora iz leta 1984
ZUreP-1	Zakon o urejanju prostora iz leta 2002
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor

1 UVOD

Diplomska naloga obravnava področje namenske rabe prostora občin Tolmin in Kanal glede na veljavne prostorske akte in predhodne prostorske akte občine. Za obe občini smo analizirali osnovno in podrobno namensko rabo prostora ter nato proučili njihovo povezavo s številom prebivalstva.

Na področju urejanja prostora je od leta 1967 naprej veljalo več zakonov o urejanju prostora, zato smo morali najprej pregledati celotno zakonodajo in poiskati prostorske akte, ki so bili sprejeti za občini Tolmin in Kanal. Celotno zakonodajo smo predstavili v poglavju Normativna izhodišča, v nadaljevanju pa še prostorske akte posamezne občine, ki so bili sprejeti v okviru obravnavane zakonodaje. Vsako spremembo družbenega plana, ki zadeva področje namenske rabe prostora, smo opisali in, v primeru da je šlo za urbanistično zasnovo, pridobili še te podatke za posamezna naselja.

Pridobljene podatke o namenski rabi prostora smo morali najprej urediti z ustreznim programskim orodjem, da smo dobili primerljive podatke o namenski rabi. Določili smo območje obravnave, popravili topološke napake, poenotili oznake za stari in novi plan ter na koncu izdelati karte osnovne in podrobne namenske rabe prostora v ustreznih merilih. Celotne karte so prikazane v prilogah, manjši izseki pa med besedilom v diplomski nalogi.

Osnovna namenska raba prostora se deli na pet kategorij: območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja voda in območja drugih zemljišč, te pa se naprej delijo na podrobno namensko rabo. Za celotno območje posamezne občine smo določili osnovno namensko rabo prostora, za posamezna naselja pa podrobno namensko rabo prostora. Za vse vrste namenske rabe prostora smo izračunali njihove površine, deleže glede na celotno območje obravnave in razlike v površinah ter tako ugotovili kakšne so bile spremembe namenske rabe prostora v posamezni občini.

Pridobili smo še podatke o številu prebivalcev v obravnavanih naseljih leta 2002 in 2014 ter nato določili površino posamezne podrobne namenske rabe prostora v kvadratnih metrih na prebivalca. S primerjavo in analizo rezultatov, smo ugotavljali spremembe v obsegu določene namenske rabe prostora na prebivalca.

2 **NORMATIVNA IZHODIŠČA**

2.1 **Pregled zakonodaje na področju urejanja prostora**

Država in samoupravna lokalna skupnost morata s prostorskim načrtovanjem omogočiti kakovostno življenjsko okolje s takšno rabo prostora, ki ob upoštevanju dolgoročnega varovanja okolja, ohranjanja narave in trajnostne rabe naravnih dobrin in drugih virov ter celostnega ohranjanja kulturne dediščine omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije ter ne ogroža zadovoljevanja potreb prihodnjih generacij. (ZPNačrt, 2007)

Zaradi družbenih in časovnih sprememb ter potreb po enolično urejenih prostorskih podatkov, se je zakonodaja na področju urejanja prostora zelo spreminjala.

2.1.1 **Zakonodaja pred letom 1984**

Leta 1967 je bil za potrebe urejanja, graditev, rekonstrukcijo in asanacijo naselij, komunalno opremljanje naselij ter varstvo družbenih prostorskih koristi, sprejet *Zakon o urbanističnem planiranju* (Zakonu o urbanističnem planiranju, 1967). Sprejemali so se urbanistični programi, urbanistični načrti, zazidalni načrti in urbanistični redi, katere je bilo potrebno vsakih pet let pregledati in uskladiti s spremenjenimi gospodarskimi razmerami in s splošnimi družbenimi potrebami in koristmi.

Urbanistični program se je izdelal za celotno območje občine in je bil podlaga za urbanistične načrte, zazidalne načrte in urbanistične rede.

Urbanistični načrt se izdeluje za območje mesta ali naselja in za njegovo okolico, ki je neposredno podrejena stanovanjskim, komunalnim in drugim urbanskim razmeram obravnavanega mesta ali naselja (ureditveno območje). *Zazidalni načrti* se izdelujejo za mesto ali za njegova posamezna območja, za naselja in za posamezna območja zunaj naselij, določena za posebne namene. *Urbanistični red* se izdeluje za naselja in območja, ki niso zajeta z urbanističnim načrtom ali z zazidalnim načrtom (Zakon o urbanističnem planiranju, 1967, 5. člen).

Urbanistični načrt med drugim obvezno obsega načrt namenske izrabe površin z lokacijo družbeno pomembnejših objektov ter s prikazom zavarovanih območij in kulturnih spomenikov, in načrt osnovnega prometnega omrežja.

2.1.2 Zakonodaja v obdobju 1984 – 2002

V letu 1984 sta bila sočasno sprejeta dva zakona, katerih vsebina se je nanašala na vsebino in način priprave prostorskih zakonov. To sta *Zakon o urejanju prostora* (v nadaljevanju ZUreP) in *Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor* (v nadaljevanju ZUN). Sistem prostorskih aktov po ZUreP in ZUN, na občinski ravni, sta predstavljala naslednja prostorska planska akta:

- Prostorske sestavine dolgoročnih planov občin (v nadaljevanju DPO)
- Prostorske sestavine srednjeročnih družbenih planov občin (v nadaljevanju SDPO)

(Povzeto po Kumer, 2011)

Dolgoročni plan občine v prostorskih sestavinah določi tudi zasnovo namenske rabe prostora zlasti za:

- območje kmetijskih zemljišč in gozdov, raziskovanje in pridobivanje rudnin, območja vodnih virov ter območja naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov;
- ureditvena območja vseh naselij v občini in druga ureditvena območja za zaposlitev (industrijska območja, turistična območja);
- območja za rekreacijo v naravnem okolju;
- nevarna in ogrožena območja;
- območja odlagališč odpadkov;
- območja za posebne namene ter za druge potrebe splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite;
- vodnogospodarske ureditve;
- varovanje in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja (ZUreP, 1984, 31. člen).

Dolgoročni plan občine v prostorskih sestavinah podrobneje določi za ureditvena območja posameznih ali prostorsko in funkcionalno med seboj povezanih mest ali naselij mestnega značaja ter industrijskih, proizvodnih, oskrbnih, turističnih in drugih razvojnih središč, ki bodo zaradi predvidenega razvoja postala mesta ali mestnega značaja, planske ureditve za razvoj dejavnosti v prostoru in za njihovo prostorsko organizacijo ter določi podrobnejšo zasnovo namenske rabe prostora (urbanistična zasnova naselja) (ZUreP, 1984, 34. člen).

Na podlagi usmeritev dolgoročnega plana ter ob upoštevanju potreb socialnega in gospodarskega razvoja, srednjeročni družbeni plan občine v prostorskih sestavinah podrobno določi prostorsko organizacijo dejavnosti in namensko rabo prostora na območjih,

kjer so po dogovoru o temeljnih srednjeročnega družbenega plana v planskem obdobju predvideni posegi v prostor ali druge obveznosti v zvezi z urejanjem prostora ter za te posege oziroma obveznosti določi način in dinamiko izvedbe (ZUreP, 1984, 43. člen).

Vse odločitve iz SDPO so se uresničevale prek dveh prostorskih izvedbenih aktov, katera je določal ZUN:

- Prostorski ureditveni pogoji (v nadaljevanju PUP)
PUP so bili splošni prostorski izvedbeni akti, ki so predstavljali osnovno izvedbeno prostorsko regulativo. Izdelovali so se za tista območja, za katera ni bila predvidena izdelava PIN. To so bila npr. različna prostorsko in funkcionalno zaokrožena območja zunaj ureditvenih območij naselij. S PUP so se podrobneje določali urbanistični, oblikovalski in drugi pogoji za posege v prostor ter ukrepi za ohranjanje in razvijanje naravnih in ustvarjenih vrednot.
- Prostorski izvedbeni načrti (v nadaljevanju PIN)
PIN so bili izvedbeni akti, ki so podrobno določali rešitve v zvezi s predvidenimi prostorskimi ureditvami. Izdelovale so se tri vrste PIN: zazidalni načrti (ZN), ureditveni načrti (UN) in lokacijski načrti (LN).

(Povzeto po Kumer, 2011)

V okviru ZUreP je bilo izdelano tudi *Navodilo o vsebini in metodologiji izdelave strokovnih podlag in prostorskih sestavin planskih aktov občin* (Navodilo, 1985), s katerim je določena podrobnejša in obvezna vsebina strokovnih podlag prostorskih sestavin planskih aktov občin in metodologija njihove priprave ter podrobnejša obvezna vsebina prostorskih sestavin planskih aktov občin.

Za namen priprave prostorskih sestavin DPO in SPDO v digitalni obliki, je bil leta 2003 izdelan *Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki* (Pravilnik, 2003). Pravilnik opredeljuje območja osnovne in podrobnejše namenske rabe ter območja varovanj in omejitev za celotno območje občine. Vsakemu območju osnovne in podrobnejše namenske rabe prostora pravilnik opredeli ustrezen grafični znak za:

- poselitvena območja,
- območja gospodarske infrastrukture in
- območja krajin.

Območjem varovanj in omejitev se prav tako določi ustrezen grafični znak za osnovna in podrobnejša območja varovanj in omejitev.

Pravilnik določa tudi način posredovanja prostorskih sestavin planskih aktov občin v digitalni obliki.

2.1.3 Zakonodaja v obdobju 2002 – 2007

Leta 2002 je bil sprejet *Zakon o urejanju prostora* (v nadaljevanju ZUreP-1), kateri se je nanašal na prostorsko načrtovanje, pripravo in sprejem prostorskih aktov ter na njihov namen in vsebino. Določal je, da so prostorski akti glede na namen dveh vrst:

- **Strateški**

Določajo predvsem politiko prostorskega razvoja z zasnovami prostorskih ureditev, kot izhodišče za podrobnejše načrtovanje z izvedbenimi prostorskimi akti.

- **Izvedbeni**

Podrobneje določajo rabo prostora in razmestitev dejavnosti v njem s pogoji in merili za umestitev predvidenih posegov v prostor (lokacijski pogoji za pripravo projektov za gradbeno dovoljenje).

Po ZUreP-1 so prostorski akti razvrščeni na državne, občinske in skupne, pri čemer so občinski prostorski akti: Strategija prostorskega razvoja občine (SPRO), Prostorski red občine (PRO) in Občinski lokacijski načrt (OLN).

(Povzeto po Kumer, 2011)

SPRO določa usmeritve za razvoj dejavnosti v prostoru in njegove rabe tako, da so zagotovljeni pogoji za vzdržen in usklajen razvoj na območju občine. Določa zlasti izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine, zasnovo razmestitve dejavnosti v prostoru s prioriteta in usmeritvami za doseg ciljev prostorskega razvoja občine, zasnovo posameznih sistemov lokalnega pomena v prostoru, zasnovo razvoja in urejanja naselij (urbanistične zasnove), zasnovo razvoja in urejanja krajinskih območij (krajinske zasnove) ter ukrepe za izvajanje strategije prostorskega razvoja občine. Namen PRO je določiti območja namenske rabe prostora, določiti pogoje in merila ter ukrepe za načrtovanje v prostoru in pripravo lokacijskih načrtov občine ter pogoje za pripravo projektov po določbah zakona, ki ureja graditev objektov. PRO je temeljni izvedbeni prostorski akt občine. Z OLN se podrobneje načrtuje posamezne prostorske ureditve, določijo se lokacijski pogoji za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja ter prostorski ukrepi (ZUreP-1, 2002).

Vsi trije občinski prostorski akti morajo biti v skladu z državnimi prostorskimi akti: strategijo prostorskega razvoja Slovenije (SPRS), prostorskim redom Slovenije (PRS) in državnim lokacijskim načrtom (DLN).

Za določitev podrobnejše vsebine, oblike in načina priprave PRO ter vrste njegovih strokovnih podlag, je bil leta 2004 sprejet *Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave prostorskega reda občine ter vrstah njegovih strokovnih podlag* (Pravilnik PRO, 2004). PRO je sestavljen iz besedila in kartografskega dela, v digitalni obliki. V okviru vsebine se opredeli območja namenske rabe prostora, merila in pogoje za urejanje prostora in ukrepe za izvajanje PRO.

2.1.4 Zakonodaja od 2007 do danes

Ker po ZUreP-1 ni prišlo do hitre in kakovostne priprave novih prostorskih aktov, je bil že po štirih letih sprejet nov zakon. To je *Zakon o prostorskem načrtovanju* (ZPNačrt, 2007), po katerem naj bi se hitreje pripravili potrebni prostorski akti za razvoj občin. Kljub kasnejšim dopolnitvam zakona ter uveljavitvijo pravilnika, ki določa vsebino, obliko in način priprave OPN, veliko občin še vedno ni sprejelo OPN in tako zanje še vedno veljajo prostorski akti, sprejeti po ZUreP in ZUN ter ZUreP-1.

ZPNačrt ureja področje prostorskega načrtovanja, opremljanje stavbnih zemljišč ter vzpostavitev in delovanje prostorskega informacijskega sistema. Prostorski akti so po ZPNačrt razvrščeni na državne:

- državni strateški prostorski načrt (v nadaljevanju DSPN),
- državni prostorski načrt (v nadaljevanju DPN),

občinske:

- občinski prostorski načrt (v nadaljevanju OPN),
- občinski podrobni prostorski načrt (OPPN),
- občinski strateški prostorski načrt (DSPN),

in medobčinske:

- regionalni prostorski načrt (RPN).

Prostorski akti vsebujejo grafični in tekstualni del. Izdelujejo se v digitalni obliki, vpogled vanje pa je mogoč v digitalni in analogni obliki.

(Povzeto po Kumer, 2011)

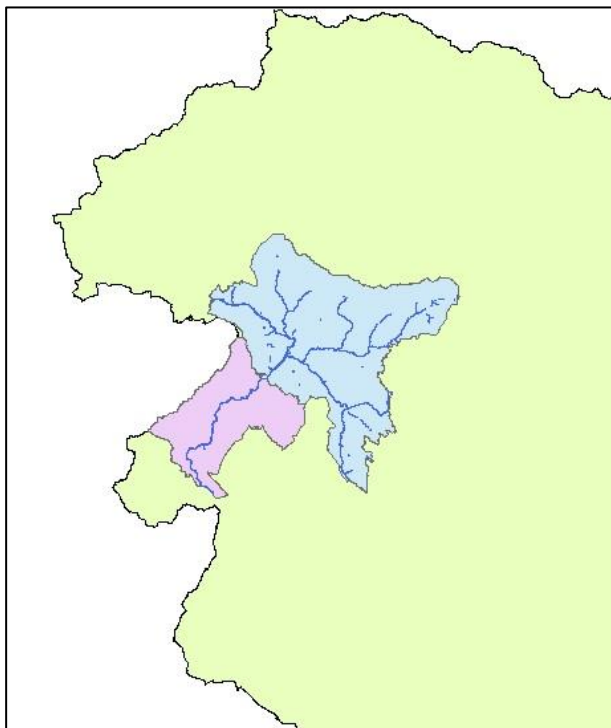
OPN je temeljni prostorski akt občine, kateri pokriva celotno območje občine. Prednost daje izvedbenim vsebinam, pred strateškimi, in zagotavlja podrobne prostorske podatke, primerljive z OPPN. Tako je mogoče že iz OPN pripraviti projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja. OPPN-ji nadomeščajo občinske lokacijske načrte (OLN) po ZUreP-1, ti pa prostorske izvedbene načrte (PIN) po ZUN.

Urbanistični načrt je sestavni del OPN, predstavlja obvezno strokovno podlago za pripravo strateškega in izvedbenega dela OPN. Izdela se za vsa večja naselja in razvojna središča ter s tem zagotavlja kakovostne prostorske rešitve naselij.

Podrobnejšo vsebino, obliko in način priprave OPN določa *Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij* (Pravilnik OPN, 2007). Opredeljena je vsebina strateškega in izvedbenega dela OPN, vrste območij sanacije razpršene gradnje, pogoji za določitev območij za razvoj in širitev naselij ter vloga, pomen in vsebina urbanističnega načrta.

2.2 Predstavitev obravnavanih občin

Občini Tolmin in Kanal, ki sta predmet obravnave v moji diplomski nalogi, sta sosednji občini, ki ležita na zahodni strani Slovenije, ob državni meji z Italijo. Povezuje ju reka Soča, kar je razvidno s slike 1.

Slika 1: Prikaz lege občin Tolmin in Kanal

2.2.1 Predstavitev občine Tolmin in njenih prostorskih aktov

Občina Tolmin je dobila današnjo obliko leta 1994, ko sta se od nje odcepili občini Kobarid in Bovec. Leži v SZ delu Slovenije in je ena od trinajstih občin Severne Primorske. Po svoji velikosti je ena večjih občin v Sloveniji, saj njena površina meri približno 382 km² in predstavlja približno 2 % ozemlja celotne države. Središče občine predstavlja Tolminska kotlina z mestom Tolmin, ki leži na nadmorski višini 200 m in je stičišče štirih dolin: dolina reke Soče proti Kobaridu, dolina reke Soče proti Kanalu in Novi Gorici, dolina Idrijce in dolina Bače (Baška grapa) (Občina Tolmin, 2014).

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, je imela občina Tolmin januarja 2014 11461 prebivalcev, kar predstavlja približno 0,56 % prebivalstva Slovenije. Če primerjamo število prebivalcev s površino občine, opazimo, da je občina Tolmin podpovprečno naseljena, saj znaša njena gostota 30 prebivalcev na km² (SURSTAT, 2014).

2.2.1.1 Prostorski akti občine Tolmin od 1982 do 2004

Na podlagi odloka o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev Dolgoročnega plana občine Tolmin za obdobje 1986-2000, je skupščina občine Tolmin leta 1990 sprejela *Spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Tolmin* (v nadaljevanju DPO Tolmin) za obdobje 1986-2000. V okviru razvojnih usmeritev v prostoru in varstva okolja, je bila zasnovana namenska raba prostora za celotno območje občine, in sicer posebej za severni in južni del občine (DPO Tolmin, 1990).

Leta 1991 so bile sprejete *Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine Tolmin za obdobje 1986-1990 – Dopolnitev 1990* (DPO Tolmin – dopolnitev, 1991). Na področju urejanja prostora se je izdelalo nekatere ureditvene, zazidalne in lokacijske načrte.

Občinski svet je leta 1997 sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Tolmin za območje občine Tolmin (PS SDPO Tolmin, 1997). Prerazvrstili so se deli območij kmetijskih zemljišč s slabšo kakovostjo ali lego v območje kmetijskih zemljišč, obstoječa ali planirana stavbna zemljišča. Območja gozdov se glede na funkcijo spremenijo v varovalne gozdove, lesno-proizvodne gozdove ali v planirana stavbna zemljišča. Spremenijo in dopolnijo se ureditvena območja naselij in planirane razmestitvene dejavnosti v njih, ter dopolnijo manjša območja planiranih stavbnih zemljišč za gradnjo turistično-gostinskih dejavnosti v odprtem prostoru.

Leta 2004 je bil sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Tolmin za obdobje 1986-2000 (PS DPO Tolmin) in srednjeročnega plana Občine Tolmin za obdobje 1986-1990-2000 za območje občine Tolmin (PS SDPO Tolmin, 2004). Odlok se nanaša na spremembo namenske rabe prostora (širitev ureditvenih območij naselij na pobudo občanov in za ureditve športnih igrišč, gradnje kmetijsko gospodarskih objektov, gradnja skladišča lesa ob obrtni coni, ureditev parkirišča za tovorna vozila ter ureditev kampov), digitalizacijo in vektorizacijo dolgoročnega in srednjeročnega plana za območje občine Tolmin in postavitev malih hidroelektrarn.

V okviru Zakona o urbanističnem planiranju (1967), je bil leta 1982 za mesto Tolmin izdelan *Urbanistični načrt Tolmina (Novelacija 80/81)*. Sestavljen je iz tekstualnega in grafičnega dela.

Na osnovi upoštevanja naravnih in antropogenih danosti ter srednjeročnih in dolgoročnih programov nosilcev planiranja, je v novelaciji urbanističnega načrta Tolmina opredeljena

raba površin. Namen novelacije pa je, da uskladi potrebe posameznih dejavnosti v prostoru, zagotovi površine za nadaljnji razvoj ter hkrati zavaruje vrednote okolja.

Namenska raba prostora v urbanističnem načrtu Tolmina iz leta 1982 se v osnovi deli na zazidljive in nezazidljive površine, te pa se naprej delijo:

Zazidljive površine:

- Površine za stanovanja in spremljajoče dejavnosti
- Površine za proizvodne servisne in skladiščne dejavnosti
- Površine za centralne mestne in turistične dejavnosti
- Površine za šolstvo in varstvo otrok
- Površine za posebne namene

Nezazidljive površine:

- Površine za posebne namene
- Gozdne površine
- Kmetijske površine
- Rekreatijske, parkovne mestne zelene površine, pokopališča
- Čistilna naprava
- Vodotoki
- Melioracijsko območje
- Varovalni pasovi cest

(Urbanistični načrt Tolmina, Novelacija 80/81, 1982)

2.2.1.2 Občinski prostorski načrt občine Tolmin (2012)

Na podlagi ZPNačrt, je bil leta 2012 sprejet Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Tolmin (OPN Tolmin, 2012). Sestavljen je iz strateškega in izvedbenega dela, grafični del izvedbenega dela predstavlja med drugim tudi Pregledno karto občine s prikazom osnovne namenske rabe in Prikaz osnovne oziroma podrobnejše namenske rabe prostora.

Namenska raba prostora se določa za enote urejanja prostora (EUP), te pa so območja z enotnimi značilnostmi prostora. Za posamezne vrste posegov v prostor veljajo na EUP enotni prostorski izvedbeni pogoji oziroma usmeritve ter pogoji in omejitve za izdelavo občinskega podrobnega prostorskega načrta. Vsaka EUP ima predpisano vrsto namenske rabe prostora. Spremembe namenske rabe prostora so zastavljene tako, da:

- se obstoječa stavbna zemljišča ohranjajo, možne so širitve,

- se stavbna zemljišča pod določenimi pogoji lahko spreminjajo v kmetijska ali gozdna zemljišča in obratno,
- spremembe iz gozdnih v stavbna zemljišča, za namen poselitve, znotraj sklenjenih območij gozdov niso mogoče,
- so pod določenimi pogoji možne spremembe gozda v kmetijska zemljišča,
- se spremembe na območjih varstva narave izvedejo v skladu s pogoji varstva narave.

Planira se izdelava urbanističnega načrta za naselja Tolmin z okolico, Most na Soči z Modrejem ter Podbrdo.

2.2.2 Predstavitev občine Kanal in njenih prostorskih aktov

Občina Kanal je nastala leta 1994 z razdelitvijo Goriške občine. Leži na zahodni strani Slovenije, ob meji z Italijo. Razdeljena je na osem krajevnih skupnosti: Kanal, Lig, Ročinj-Doblar, Anhovo-Deskle, Kambreško, Levpa, Kal nad Kanalom in Avče, njeno občinsko središče pa je naselje Kanal. Območje občine zajema spodnjo Soško dolino, Kambreško pogorje in zahodni del Banjšic, veliko je približno 147 km² in spada med 50 večjih slovenskih občin (Občina Kanal, 2014).

Spada med občine s srednje velikim številom prebivalcev. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, je bilo januarja 2014 v občini 5557 prebivalcev, kar je približno 38 prebivalcev na km² (SURS, 2014).

2.2.2.1 Prostorski akti občine Kanal v letih 1999 do 2007

Leta 2004 je bil sprejet *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-2000 ter Občine Kanal ob Soči in prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990 ter Občine Kanal ob Soči* (PS DDPO Nova Gorica, 2004). V okviru tega odloka se spremeni kartografska dokumentacija in tekstualni del za območje občine Kanal ob Soči, tako spremenjene in dopolnjene PS DDPO Nova Gorica pa postanejo *Prostorske sestavine dolgoročnega družbenega plana Občine Kanal ob Soči za obdobje 1986-2000* (v nadaljevanju PS DDPO Kanal) in *prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana Občine Kanal ob Soči za obdobje 1986-1990* (v nadaljevanju PS SDPO Kanal).

V PS DDPO Kanal so opredeljene vrste namenske rabe prostora ter razvoj prostora v skladu z namensko rabo prostora. Opredeljeno je:

- omrežje naselij s funkcijami, velikostjo in medsebojno odvisnostjo,
- razporeditev stanovanj,
- razporeditev družbenih, oskrbnih in storitvenih dejavnosti,
- razporeditev proizvodnih dejavnosti,
- infrastruktura omrežja, objekti in naprave,
- območja kmetijskih zemljišč.
- območja gozdov,
- območja vodnih virov, ...

Urbanistična zasnova naselij Kanal in Deskle je bila izdelana leta 1999, ko je bil sprejet *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Nova Gorica* (PS DPO Nova Gorica), s katerim se je dopolnil dolgoročni plan občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990. V okviru urbanističnih zasnov je bila opredeljena tudi namenska raba prostora, katero smo pri občini Kanal pridobili v analogni obliki in jo kasneje digitalizirali (PS DPO Nova Gorica, 1999).

2.2.2.2 Občinski prostorski načrt občine Kanal (2012)

Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Kanal ob Soči (OPN Kanal, 2012) je bil sprejet leta 2012. S tem odlokom občina načrtuje posege v prostor na strateški ravni in določa rabo prostora ter merila in pogoje za posege v prostor na izvedbeni ravni.

OPN Kanal je sestavljen iz strateškega in izvedbenega dela ter prilog. Kar zajema področje namenske rabe prostora, strateški del določa usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč, izvedbeni del akta pa določa območja namenske rabe prostora, ki so prikazana na Kartah osnovne oziroma podrobnejše namenske rabe prostora. Urbanistična načrta Kanala in Deskel pa sta OPN-ju Kanal dodana kot priloga.

Namenska raba zemljišč je določa kot stavbna, kmetijska, gozdna, vodna in druga zemljišča. Osnovno namensko rabo prostora se določa na podlagi smernic nosilcev urejanja prostora, podrobno pa z upoštevanjem izdelanih strokovnih podlag ter razvojnih pobud v prostoru. V odprtem prostoru krajine zunaj poselitve se ohranjajo strnjeni kompleksi kmetijskih zemljišč in sklenjeni gozdovi. Vzdržuje se obstoječe razmerje med urbanim in naravnim prostorom ter posameznimi tipi kulturne krajine (Povzeto po OPN Kanal, 2012, 24. člen).

3 METODOLOGIJA

3.1 Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora

3.1.1 Pridobitev podatkov

Za potrebe primerjave namenske rabe prostora (v nadaljevanju NRP), smo morali za občini Tolmin in Kanal pridobiti digitalizirane prostorske plane, in sicer grafični in tekstualni del. Z obeh občin smo pridobili grafične podatke PS DDPO ali PS SDPO in OPN v digitalni obliki. Tekstualne podatke, na osnovi katerih so bili narejeni grafični, in so nam služili kot podlaga pri analiziranju, pa smo pridobili iz Uradnega lista ali iz arhiva Primorskih novic. Urbanistične zasnove s prikazom NRP posameznih mest (Tolmin, Kanal in Deskle) smo dobili iz arhiva obeh občin v analogni obliki, zato jih je bilo potrebno pred uporabo digitalizirati. Potrebne kartografske podlage pa smo pridobili z GURS-a.

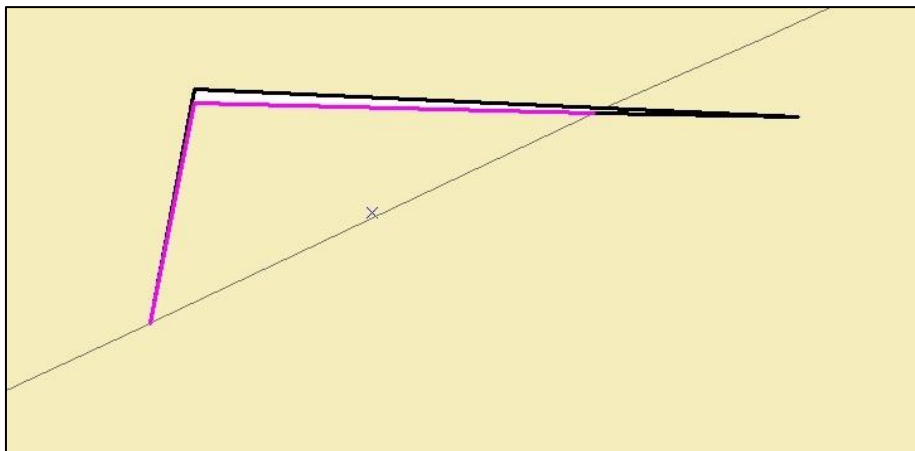
3.1.2 Topološka ureditev podatkov

Pridobljene podatke smo uvozili v program ArcGIS, v katerem je tudi potekala celotna obdelava podatkov. Za vse podatkovne sloje smo nastavili enoten koordinatni sistem (D48 TM) in prikaz slojev v milimetrih, saj jih je bilo le tako mogoče kasneje primerjati med seboj. Vsakemu sloju smo popravili geometrijo in odstranili nepotrebne podatke, tako so nam ostali le podatki NRP, kateri so predmet obravnave.

Vsak sloj je sestavljen iz posameznih poligonov NRP, kateri se med seboj ne smejo prekrivati in med njimi ne sme biti praznih prostorov, zato smo za vsak sloj ustvarili topologijo s praviloma »Must Not Overlap« in »Must Not Have Gaps«. Za vsako topologijo smo pregledali njene lastnosti in odkrili napake z orodjem »Error Inspector«. Posamezna prazna območja smo glede na zemljiškokatastrski prikaz popravili tako, da smo zapolnili vse praznine brez določene NRP, območja prekrivanja pa smo z ukazom »Merge« združili z enim od sosednjih poligonov. Kot napako nam je program ponudil tudi mejo celotne občine, saj jo smatra kot poligon, to smo označili kot izjemo. Na koncu smo še enkrat izračunali površine vseh poligonov NRP, saj so se te s popravljanjem topologije nekoliko spremenile.

Pri obeh občinah smo se srečali zgolj z manjšimi napakami. V PS DDPO Tolmin in prav tako v OPN Tolmin so bile le štiri napake, v PS SDPO Kanal 16 napak in v OPN Kanal 7 napak.

Primer napake glede na pravilo »Must Not Have Gaps«, pri PS SDPO Kanal, je razviden s slike 2.

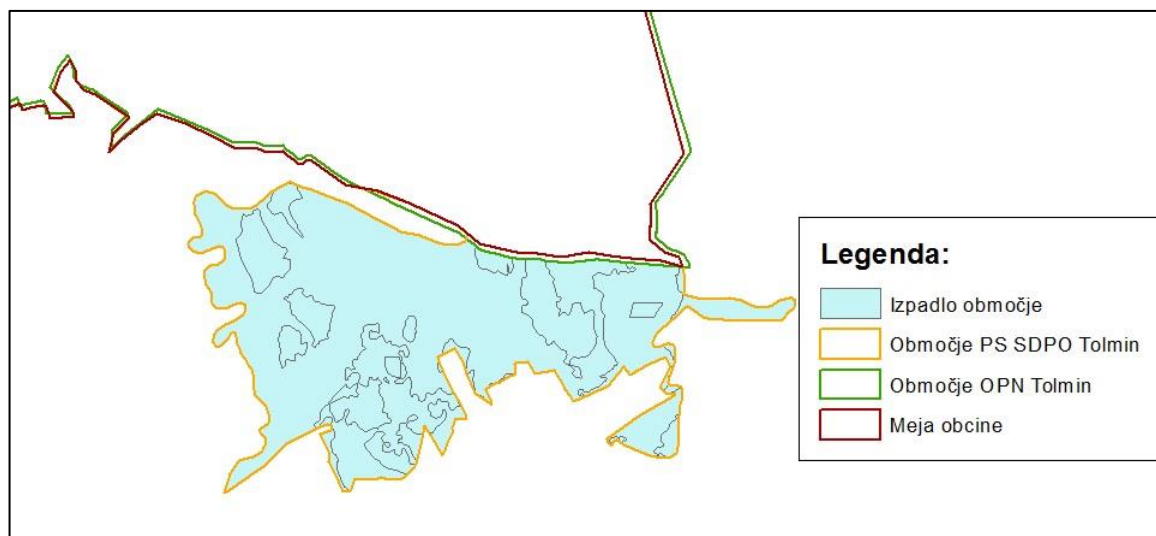
Slika 2: Prikaz napake praznine med dvema poligonoma pri PS SDPO Kanal

3.1.3 Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma

Naša naloga je bila, da med seboj primerjamo deleže posamezne osnovne NRP glede na celotno površino občine. Ker pa se meji obeh občin po podatkih Registra prostorskih enot (v nadaljevanju RPE) ne ujema z mejami prostorskih planov, smo morali določiti presečno območje, ki bo enako za PS DDPO ali PS SDPO in OPN.

Da bi uskladili podatke, smo v programu ArcGIS z orodjem »Intersect« iz obeh planov določili presečno območje in nato posamezen prostorski plan z orodjem »Clip« obrezali na to območje. Tako smo dobili dva po površini enako velika prostorska plana, katera smo kasneje analizirali.

Pri občini Tolmin smo pri primerjavi meje PS DDPO Tolmin z mejo OPN Tolmin in mejo po podatkih RPE opazili, da v PS DDPO Tolmin manjka velik del območja. To območje je z določitvijo presečnega območja izpadlo iz obravnave, na sliki 3 je to območje obarvano z modro.

Slika 3: Prikaz neuskklajenosti PS DDPO Tolmin, OPN Tolmin in meje občine po podatkih RPE

3.2 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občine Tolmin v letih 1990 in 2012

Leta 2004 sta bila po pravilniku o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki, iz leta 2003, digitalizirana in vektorizirana dolgoročni in srednjeročni družbeni plan občine Tolmin. Vsak plan je bil izdelan po drugem pravilniku, zato se kategorije podrobne NRP med seboj nekoliko razlikujejo. Primerjalna preglednica obeh pravilnikov je prikazana v prilogi A. Izhajajoč iz te preglednice smo izdelali svojo primerjalno preglednico (Preglednica 1).

V obeh prostorskih planih, PS DDPO Tolmin in OPN Tolmin, smo poenotili sloj voda, saj le te niso predmet obravnave v diplomski nalogi. Cestnih omrežij iz pridobljenih podatkov ni bilo mogoče primerjati, zato nobeden od prostorskih planov občine Tolmin ne vsebuje območij prometnih površin. Pri določanju osnovne NRP pri PS DDPO Tolmin smo naleteli na nekaj poligonov, ki rabe sploh niso imeli določene ali pa so imeli svojevrstne oznake. Tem smo ročno določili NRP glede na DOF in na podlagi terenskega ogleda. Prikaz osnovne NRP celotnega območja občine je razviden iz prilog B1 in B2.

Preglednica 1: Primerjava kategorij namenske rabe prostora po PS DDPO Tolmin in OPN Tolmin glede na Pravidnik 2003 in Pravidnik OPN 2007

Podrobna namenska raba prostora po PS DDPO Tolmin v skladu s Pravidnikom (2003)		Podrobna namenska raba prostora OPN Tolmin v skladu s Pravidnikom OPN (2007)	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območja stanovanj		Območja stanovanj	
Območja stanovanj	S	Stanovanjske površine	SS
		Stanovanjske površine za posebne namene	SB
		Površine podeželskega naselja	SK
Mešana območja		Območja centralnih dejavnosti	
Območja storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti	MP	Osrednja območja centralnih dejavnosti	CU
Posebna območja	MB	Druga območja centralnih dejavnosti	CD
Območja proizvodnih dejavnosti		Območja proizvodnih dejavnosti	
Območja proizvodnih dejavnosti	P	Površine za industrijo	IP
		Gospodarske cone	IG
		Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	IK
		Posebna območja	
		Površine za turizem	BT
		Površine drugih območij	BD
Območja športno rekreacijskih in zelenih površin		Območja zelenih površin	
Območja za šport in rekreacijo	ZK	Površine za oddih, šport in rekreacijo	ZS
Območja športno rekreacijskih in zelenih površin	Z	Parki	ZP
		Površine za vrtičkarstvo	ZV
		Druge urejene zelene površine	ZD
		Pokopališča	ZK
		Območja prometnih površin	
		Površine železnic	PŽ
		Heliporti	PH
		Ostale prometne površine	PO
		Območja komunikacijske infrastrukture	
		Območja komunikacijske infrastrukture	T

Preglednica se nadaljuje na naslednji strani...

Podrobna namenska raba prostora po PS DDPO Tolmin v skladu s Pravilnikom (2003)		Podrobna namenska raba prostora OPN Tolmin v skladu s Pravilnikom OPN (2007)	
Območja energetske infrastrukture		Območja energetske infrastrukture	
Območja za oskrbo z električno energijo	EE	Območja energetske infrastrukture	E
Območja za preskrbo z nafto in naftnimi derivat	EN		
Območja komunalne in okoljske infrastrukture		Območja okoljske infrastrukture	
Območja za čiščenje voda	OC	Območja okoljske infrastrukture	O
		Površine razpršene poselitve	
		Površine razpršene poselitve	A
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
Območja kmetijskih zemljišč		Najboljša kmetijska zemljišča	K1
		Druga kmetijska zemljišča	K2
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
Območja gozdov		Gozdna zemljišča	G
IV. OBMOČJA VODA			
Območja površinskih voda		Površinske vode	
Vodna zemljišča celinskih voda		Celinske vode	VC
Območje vodne infrastrukture	VI	Območja vodne infrastrukture	VI
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
Območja mineralnih surovin		Območja mineralnih surovin	
Območja nadzemnega pridobivalnega prostora	LN	Površine nadzemnega pridobivalnega prostora	LN
Območja podzemnega pridobivalnega prostora	LP		
Območja za potrebe obrambe		Območja za potrebe obrambe zunaj naselij	
Območja za potrebe obrambe	OB	Območja za potrebe obrambe zunaj naselij	f
Neplodne površine		Ostala območja	
Neplodne površine	VII	Ostala območja	OO

Za naselje Tolmin smo namensko rabo pridobili z digitalizacijo urbanističnega načrta (v nadaljevanju UN) Tolmina, to pa smo nato vključili v PS DDPO Tolmin. UN Tolmina zajema tudi okoliške vasi, zato smo za območje obravnave podrobne NRP izbrali širše območje okoli naselja Tolmin.

Pri urbanistični zasnovi Tolmina smo površine za centralne mestne in turistične dejavnosti, površine za proizvodne, servisne in skladiščne dejavnosti ter površine za šolstvo in varstvo otrok združili v osrednja območja centralnih dejavnosti. Nekaj več težav smo imeli pri razvrščanju Površin za posebne namene, saj smo morali te, na podlagi terenskega ogleda in s primerjavo z OPN Tolmin, razvrstiti med Površine za industrijo, Površine drugih območij, Športne centre ali Osrednja območja centralnih dejavnosti. Pri podrobni NRP po OPN Tolmin območij prometnih površin ni bilo mogoče določiti, zato smo poligone prometnih površin prevzeli iz UN Tolmina. V prilogah D1 in D2 je prikazano celotno območje obravnave podrobne NRP.

3.3 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte občine Kanal v letih 1986-1990 in 2012

Leta 2004, ko je bil sprejet PS SDPO Kanal, so bile po Pravilniku (2003) izdelane karte s prikazom NRP območja občine Kanal. V podatkih PS SDPO Kanal, je bila prikazana le osnovna NRP, zato smo lahko te podatke enostavno razvrstili s pomočjo že izdelane primerjalne preglednice (Priloga A). Iz preglednice 2 je razvidno, kako smo razvrstili osnovno NRP.

Preglednica 2: Primerjava kategorij namenske rabe prostora po PS SDPO Kanal in OPN Kanal glede na Pravilnik 2003 in Pravilnik OPN 2007

Podrobna namenska raba prostora po PS SDPO Kanal (1986-1990)		Podrobna namenska raba prostora po OPN Kanal v skladu s Pravilnikom OPN (2007)	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območja stanovanj		Območja stanovanj	
Območja stanovanj	S	Stanovanjske površine	SS
		Stanovanjska območja s kmetijskimi gospodarstvi	SK
		Območja centralnih dejavnosti	
		Osrednja območja centralnih dejavnosti	CU
		Druga območja centralnih dejavnosti	CD

Preglednica se nadaljuje na naslednji strani...

Podrobna namenska raba prostora po PS SDPO Kanal (1986-1990)		Podrobna namenska raba prostora po OPN Kanal v skladu s Pravilnikom OPN (2007)	
		Območja proizvodnih dejavnosti	
		Površine za industrijo	IP
		Gospodarske cone	IG
		Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	IK
		Posebna območja	
		Površine za turizem	BT
		Območja zelenih površin	
		Površine za oddih, rekreacijo in šport	ZS
		Druge urejene zelene površine	ZD
		Pokopališča	ZK
Območja prometne infrastrukture		Območja prometnih površin	
Območja prometne infrastrukture	I	Površine cest	PC
		Površine železnic	PŽ
		Ostale prometne površine	PO
		Območja energetske infrastrukture	
		Območja energetske infrastrukture	E
		Območja okoljske infrastrukture	
		Območja okoljske infrastrukture	O
		Površine razpršene poselitve	
		Površine razpršene poselitve	A
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
Območja kmetijskih zemljišč		Najboljša kmetijska zemljišča	K1
Kmetijska zemljišča v zaraščanju		Druge kmetijska zemljišča	K2
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
Območja gozdov		Gozdna zemljišča	G
IV. OBMOČJA VODA			
Območja površinskih voda		Površinske vode	
Vodna zemljišča celinskih voda		Celinske vode	VC
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
		Območja mineralnih surovin	
		Površine nadzemnega pridobivalnega prostora	LN
Ostala območja		Ostala območja	
Nerodovitna zemljišča	VII	Ostala območja	OO

Iz OPN Kanal smo v PS SDPO Kanal prenesli sloj prometnih površin ter poenotili sloj voda. Tako smo za ti dve območji dobili enake površine. Prikaz osnovne NRP za celotno območje občine je v prilogah C1 in C2.

Za primerjavo podrobne NRP, smo digitalizirali urbanistično zasnovo naselij Kanal in Deskle, narejeno po PS SDPO Kanal (1999) in ji določili oznake NRP po Pravilniku OPN. Digitalizirano NRP smo vključili v NRP po PS SDPO Kanal in določili območje primerjave podrobne namenske rabe prostora. Na enako območje smo obrezali tudi podrobno NRP iz OPN Kanal in tako dobili primerljivi območji. Prikaz celotnih območij podrobne namenske rabe prostora za PS SDPO Kanal in OPN Kanal je prikazan v prilogah E1 in E2.

4 ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA

Namenska raba prostora se deli na osnovno in podrobno namensko rabo prostora. Ločimo 5 kategorij osnovne namenske rabe prostora:

- območja stavbnih zemljišč,
- območja kmetijskih zemljišč,
- območja gozdnih zemljišč,
- območja voda in
- območja drugih zemljišč.

Te se naprej delijo na podrobno namensko rabo prostora. Pri obeh občinah smo za kategorije osnovne in podrobne NRP izračunali površine v m² in ha ter določili deleže posameznih kategorij glede na celotno obravnavano površino posamezne občine. V nadaljevanju so predstavljeni rezultati in ugotovitve osnovne NRP za celotno območje posamezne občine ter podrobne NRP za posamezna mesta z njihovo okolico.

4.1 Analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora

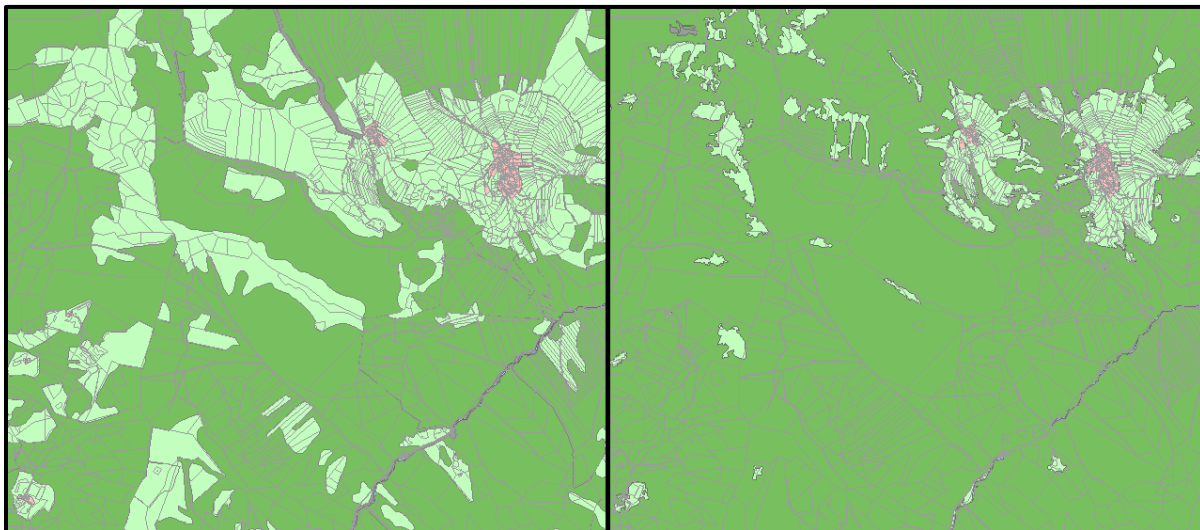
4.1.1 Občina Tolmin

V preglednici 3 je prikazana primerjava površin osnovne namenske rabe prostora, za območje celotne občine Tolmin, glede na PS DDPO Tolmin in OPN Tolmin.

Preglednica 3: Izračun površin in deležev kategorij osnovne namenske rabe prostora iz PS DDPO Tolmin (1990) in OPN Tolmin (2012)

OSNOVNA NAMENSKA RABA	Površina - PS DDPO Tolmin		Površina - OPN Tolmin		Razlika površin	
	ha	%	ha	%	ha	%
Območja stavbnih zemljišč	682,69	1,80	662,40	1,74	-20,29	0,05
Območja kmetijskih zemljišč	9843,83	25,90	7715,26	20,30	-2128,57	5,60
Območja gozdnih zemljišč	24579,04	64,68	28801,41	75,79	4222,37	11,11
Območja voda	299,35	0,79	299,35	0,79	0,00	0,00
Območja drugih zemljišč	2596,30	6,83	522,78	1,38	-2073,51	5,46
SKUPAJ	38001,21	100,00	38001,21	100,00	0,00	0,00

Iz razlike površin lahko opazimo, da so se največje spremembe zgodile na območju gozdnih zemljišč, saj so se te povečale kar za 11 %. Predvidevamo, da je to posledica predvsem zaraščanje pašnikov v visokogorskem svetu, saj kmetom ta območja zaradi težke dostopnosti in obdelave ne prinašajo dobička. Izsek karte osnovne NRP iz obeh planov, prikazan na sliki 4, nam ponazarja širjenje gozdov v visokogorskem svetu. Območja kmetijskih zemljišč so se zmanjšala za skoraj 6 %, saj se z leti kmetovanje opušča in se posledično te površine uporabijo za druge namene ali se spremenijo v gozdna zemljišča. Območja stavbnih zemljišč so se zelo malo zmanjšala, predvidevamo da na račun opuščanja visokogorskih kmetij. Območja voda smo pri obdelavi poenotili in se zato niso spremenila. Pri območjih drugih zemljišč pa je prišlo do razlike v površinah predvsem zato, ker so po PS DDPO Tolmin območja visokogorij spadala pod neuporabne površine, po OPN Tolmin pa velik del teh območij razvrščamo med druga kmetijska zemljišča.

Slika 4: Prikaz sprememb kmetijskih in gozdnih zemljišč med PS DDPO Tolmin (levo) in OPN Tolmin (desno)

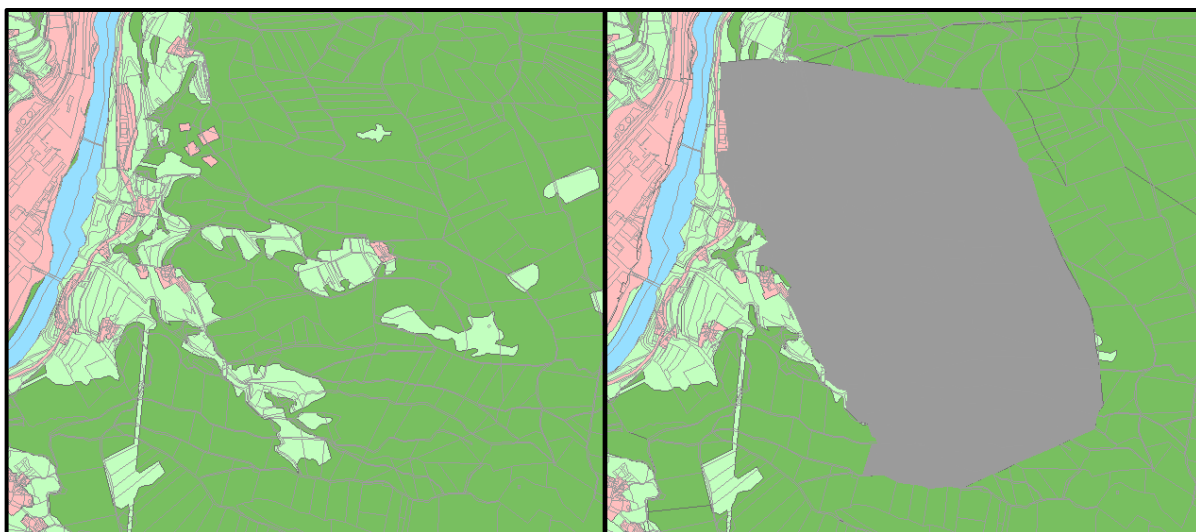
4.1.2 Občina Kanal

Preglednica 4 nam prikazuje kategorije osnovne NRP občine Kanal in njihove površine z izračunanimi deleži glede na celoto.

Preglednica 4: Izračun površin in deležev kategorij osnovne namenske rabe prostora iz PS SDPO Kanal (1986-1990) in OPN Kanal (2012)

OSNOVNA NAMENSKA RABA	Površina - PS SDPO Kanal		Površina - OPN Kanal		Razlika površin	
	ha	%	ha	%	ha	%
Območja stavbnih zemljišč	427,21	2,92	446,57	3,05	19,36	0,13
Območja kmetijskih zemljišč	3675,27	25,11	3435,03	23,47	-240,25	1,64
Območja gozdnih zemljišč	10397,46	71,04	10487,18	71,66	89,72	0,61
Območja voda	129,16	0,88	129,16	0,88	0,00	0,00
Območja drugih zemljišč	6,03	0,04	137,21	0,94	131,18	0,90
SKUPAJ	14635,14	100,00	14635,14	100,00	0,00	0,00

Največje spremembe opazimo pri kmetijskih zemljiščih, ta so se zmanjšala za približno 1,6 %. Menimo, da je do tega prišlo na račun povečanja gozdnih zemljišč, ta so se povečala za približno 0,6 %, in stavbnih zemljišč, ta so se povečala za 0,13 %. Območja voda so ostala nespremenjena, saj smo jih v postopku obdelave poenotili. Območja drugih zemljišč so se povečala za skoraj 1 % (137 ha). Do te spremembe je prišlo zaradi širjenja kamnoloma Anhovo, njegova velikost znaša kar 136 ha. Spremembe so prikazane na sliki 5.

Slika 5: Prikaz spremembe drugih zemljišč med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno)

4.2 Analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora

Podrobno namensko rabo prostora smo primerjali s podatki o gibanju prebivalstva v posameznih občinah. Podatki o prebivalstvu so razvidni iz preglednice 5. Vidimo, da v obeh občinah število prebivalcev pada.

Preglednica 5: Prikaz gibanja prebivalstva za posamezno naselje od leta 2002 do 2014 (SUR5, 2014)

Leto	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tolmin	3737	3586	3563	3569	3537	3514	3457	3436
Kanal in Deskle	2597	2660	2609	2549	2528	2487	2479	2451

4.2.1 Tolmin z okolico

Podrobno namensko rabo prostora smo izdelali za mesto Tolmin skupaj z okoliškimi vasmi. Preglednica 6 prikazuje izračun površin podrobne namenske rabe prostora

Preglednica 6: Izračun površin in deležev kategorij podrobne namenske rabe prostora iz Urbanističnega načrta Tolmin (1982) in OPN Tolmin (2012)

PODROBNA NAMENSKA RABA	Površina - UN Tolmin		Površina - OPN Tolmin		Razlika površin	
	ha	%	ha	%	ha	%
Stanovanjske površine	88,67	16,56	58,45	10,92	-30,22	-5,65
Stanovanjske površine za posebne namene	0,24	0,05	0,79	0,15	0,55	0,10
Površine podeželskega naselja	/	/	17,93	3,35	17,93	3,35
Osrednja območja centralnih dejavnosti	18,96	3,54	10,83	2,02	-8,13	-1,52
Druga območja centralnih dejavnosti	/	/	8,83	1,65	8,83	1,65
Površine za industrijo	32,18	6,01	4,26	0,80	-27,92	-5,21
Gospodarske cone	/	/	30,03	5,61	30,03	5,61
Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	/	/	0,80	0,15	0,80	0,15
Površine za turizem	/	/	11,95	2,23	11,95	2,23

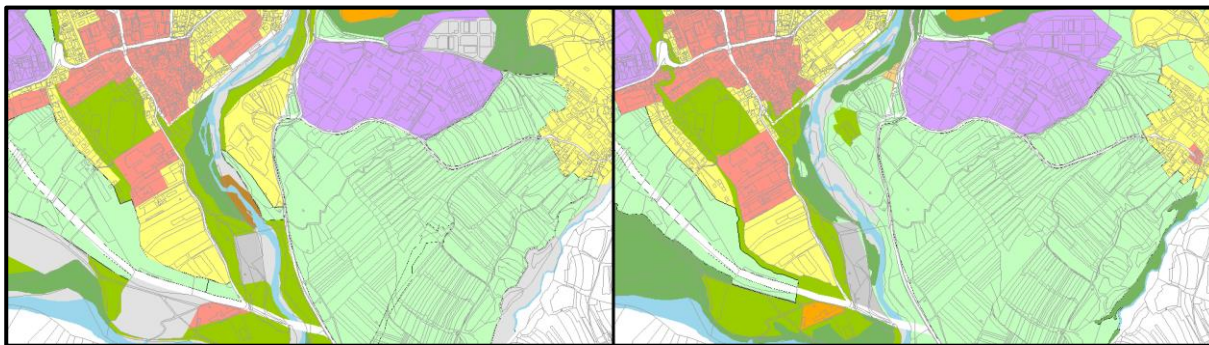
Preglednica se nadaljuje na naslednji strani...

PODROBNA NAMENSKA RABA	Površina - UN Tolmin		Površina - OPN Tolmin		Razlika površin	
	ha	%	ha	ha	%	ha
Površine drugih območij	9,79	1,83	4,72	0,88	-5,07	-0,95
Športni centri	4,12	0,77	/	/	4,12	0,77
Površine za oddih, rekreacijo in šport	38,92	7,27	16,34	3,05	-22,59	-4,22
Parki	/	/	2,26	0,42	2,26	0,42
Površine za vrtičkarstvo	/	/	0,81	0,15	0,81	0,15
Druge urejene zelene površine	/	/	12,95	2,42	12,95	2,42
Pokopališča	2,66	0,50	2,08	0,39	-0,57	-0,11
Površine cest	14,64	2,74	14,64	2,74	0,00	0,00
Heliporti	/	/	0,80	0,15	0,80	0,15
Ostale prometne površine	0,49	0,09	0,49	0,09	0,00	0,00
Območja energetske infrastrukture	0,02	0,00	2,18	0,41	2,16	0,40
Območja okoljske infrastrukture	1,76	0,33	5,33	0,99	3,56	0,67
Površine razpršene poselitve	/	/	1,07	0,20	1,07	0,20
Najboljša kmetijska zemljišča	156,87	29,31	145,68	27,21	-11,20	-2,09
Druga kmetijska zemljišča	41,67	7,78	66,18	12,36	24,51	4,58
Gozdna zemljišča	72,36	13,52	85,86	16,04	13,49	2,52
Celinske vode	22,70	4,24	22,71	4,24	0,01	0,00
Površine nadzemnega pridobivanja prostora	0,73	0,14	2,36	0,44	1,63	0,30
Površine podzemnega pridobivanja prostora	2,33	0,44	/	/	2,33	0,44
Ostala območja	26,20	4,89	5,00	0,93	-21,19	-3,96
SKUPAJ	535,31	100,00	535,31	100,00	0,00	0,00

Iz preglednice 6 je razvidno, da je bila podrobna NRP po UN Tolmina manj razdelana kot podrobna NRP po OPN Tolmin. Stanovanjske površine so se zmanjšale kar za 5,65 %. Na delu območja obravnave (Slika 6) se je NRP spremenila iz stanovanjskih zemljišč v druga območja kmetijskih zemljišč, zato je prišlo do take razlike. Za nekatera območja (območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, površine za oddih, rekreacijo in šport) lahko rečemo da je prišlo do razlike v površinah zaradi podrobnejše razvrstitve NRP po OPN Tolmin, medtem ko NRP po UN Tolmin zajema pod istim imenom več območij.

Površine voda imajo enake površine, saj smo jih pred obravnavo poenotili. Prav tako so ostale enake površine cest, razen heliporta, ki je prikazan šele v OPN Tolmin, saj ga prej ni bilo.

Območja okoljske infrastrukture so se povečala za 0,67 %, saj sem spadajo območja za odlaganje odpadkov, po čemer je v današnjem času vedno večja potreba. Najboljša kmetijska zemljišča so se zmanjšala za 2,09 % na račun širjenja ostalih kmetijskih površin, gozdov in zelenih površin. Druga kmetijska zemljišča in gozdna zemljišča so se povečala tudi zaradi opuščanja kmetovanja. Ostala območja so se spremenila v območja proizvodnih dejavnosti, gozdove ali zelene površine. Prikaz je na sliki 6.

Slika 6: Prikaz sprememb območij stanovanj in ostalih območij med UN Tolmin (levo) in OPN Tolmin (desno)

Iz podatkov o številu prebivalcev za občino Tolmin, ki so predstavljeni v preglednici 5, smo izračunali število kvadratnih metrov posamezne NRP na prebivalca. Za izračun podatkov za NRP po UN Tolmin, smo uporabili podatek o številu prebivalstva iz leta 2002, za izračun podatkov NRP po OPN Tolmin pa podatek iz leta 2014. Rezultati so prikazani v preglednici 7.

Preglednica 7: Izračun m² na prebivalca po kategorijah podrobne namenske rabe prostora, za UN Tolmin in OPN Tolmin

Podrobna namenska raba	PS DDPO Tolmin [m ² /preb.]	OPN Tolmin [m ² /preb.]	Razlika
Območja stanovanj	238	172	-66
Območja centralnih dejavnosti	51	57	6
Območja proizvodnih dejavnosti	86	102	16
Posebna območja	37	49	11
Območja zelenih površin	111	100	-11
Območja prometnih površin	41	46	6
Območja energetske infrastrukture	0	6	6
Območja okoljske infrastrukture	5	15	11
Površine razpršene poselitve	/	3	/
Najboljša kmetijska zemljišča	420	424	4
Druga kmetijska zemljišča	111	193	81
Gozdna zemljišča	194	250	56
Celinske vode	61	66	5
Območja mineralnih surovin	8	7	-1
Ostala območja	70	15	-56

Iz preglednice je razvidno, da je največja razlika pri drugih kmetijskih zemljiščih, ta se je od leta 2002 do 2014 povečala kar za 81 m²/preb., kar je posledica manjšanja števila prebivalcev. Druga območja kmetijskih zemljišč pa se, kot je razvidno iz preglednice 6, večajo, kar ob manjšanju števila prebivalcev pomeni še večji delež drugih kmetijskih zemljišč. Velika razlika je tudi pri območjih stanovanj, ta so se zmanjšala za 66 m²/preb, kar je posledica manjšanja števila prebivalcev kakor tudi manjšanja deleža stanovanjskih površin v prostorskih aktih.

4.2.2 Kanal in Deskle z okolico

Na podlagi digitaliziranih urbanističnih zasnov za naselji Kanal in Deskle, smo za posamezne površine podrobne NRP izračunali površine v hektarjih in deleže teh površin glede na celotno obravnavano površino. Razlika površin pa prikazuje spremembe podrobne NRP od leta 1999 do 2012. Izračun prikazuje preglednica 8.

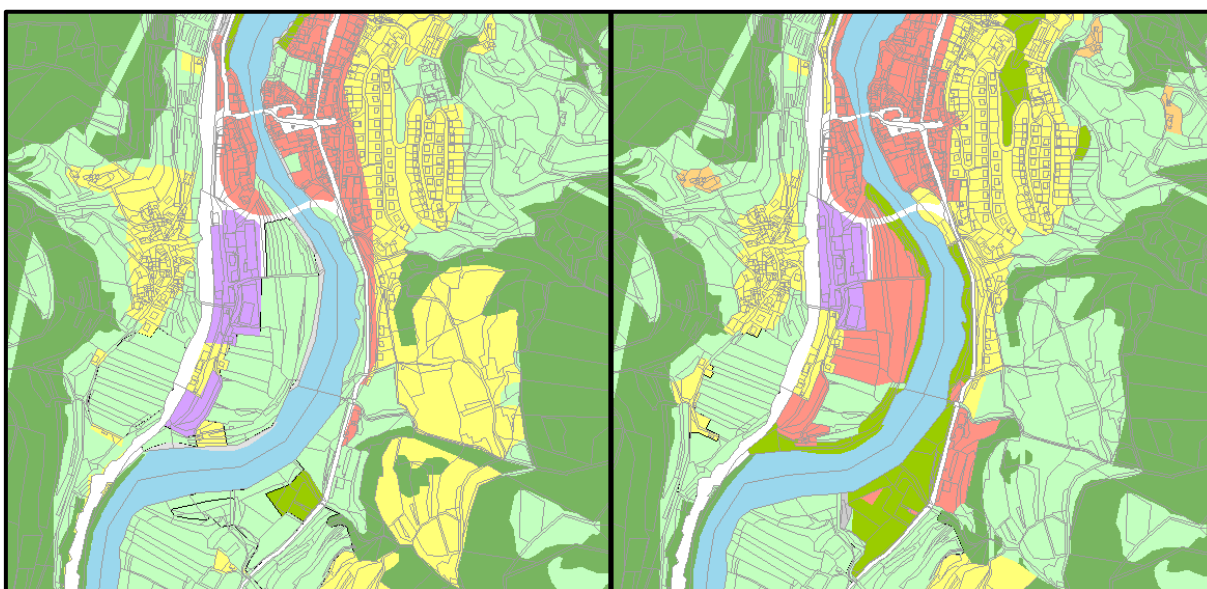
Preglednica 8: Izračun površin in deležev kategorij podrobne namenske rabe prostora iz PS SDPO Kanal (1999) in OPN Kanal (2012)

PODROBNA NAMENSKA RABA	Površina - PS SDPO Kanal		Površina - OPN Kanal		Razlika površin	
	ha	%	ha	%	ha	%
Stanovanjske površine	116,33	4,33	50,69	1,89	-65,64	-2,44
Površine podeželskega naselja	/	/	20,92	0,78	20,92	0,78
Osrednja območja centralnih dejavnosti	14,76	0,55	21,82	0,81	7,06	0,26
Druga območja centralnih dejavnosti	/	/	1,81	0,07	1,81	0,07
Površine za industrijo	49,51	1,84	39,85	1,48	-9,66	-0,36
Gospodarske cone	/	/	2,01	0,07	2,01	0,07
Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	/	/	0,05	0,00	0,05	0,00
Površine za oddih, rekreacijo in šport	2,05	0,08	4,19	0,16	2,14	0,08
Druge urejene zelene površine	/	/	15,28	0,57	15,28	0,57
Pokopališča	1,35	0,05	2,78	0,10	1,43	0,05
Površine cest	9,10	0,34	9,11	0,34	0,01	0,00
Površine železnic	16,50	0,61	16,36	0,61	-0,13	-0,00
Ostale prometne površine	0,26	0,01	0,26	0,01	0,00	0,00
Območja energetske infrastrukture	/	/	0,76	0,03	0,74	0,03
Območja okoljske infrastrukture	0,46	0,02	1,95	0,07	1,49	0,06
Površine razpršene poselitve	/	/	9,29	0,35	9,29	0,35
Najboljša kmetijska zemljišča	48,30	1,80	157,97	5,88	109,67	4,08
Druga kmetijska zemljišča	436,83	16,24	298,16	11,09	-138,67	-5,16
Gozdna zemljišča	1941,37	72,19	1849,73	68,80	-91,63	-3,41

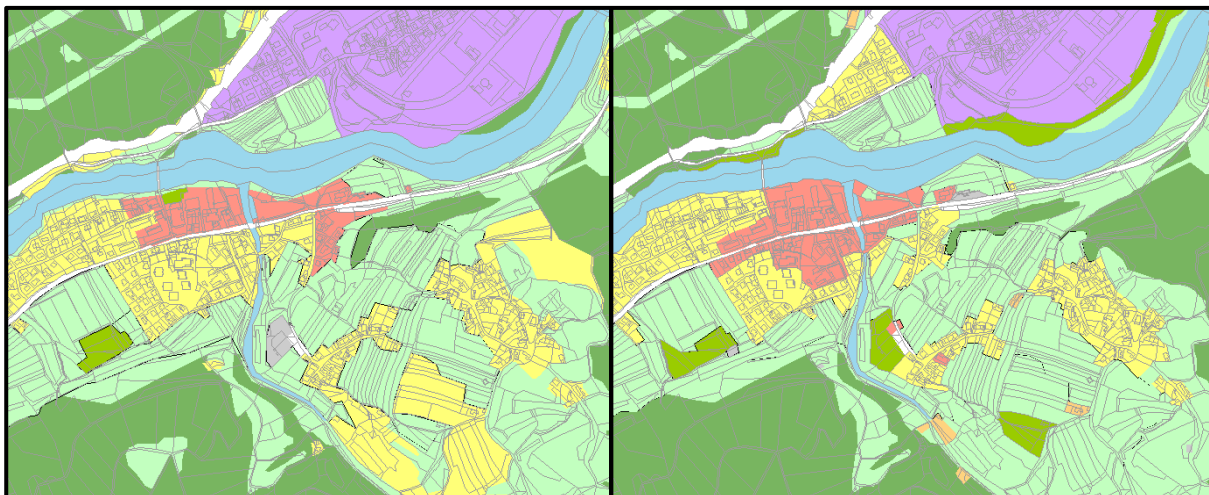
Preglednica se nadaljuje na naslednji strani...

PODROBNA NAMENSKA RABA	Površina - PS SDPO Kanal		Površina - OPN Kanal		Razlika površin	
	ha	%	ha	ha	%	ha
Celinske vode	49,71	1,85	49,71	1,85	0,00	0,00
Površine nadzemnega pridobivanja prostora	/	/	135,52	5,04	134,79	5,01
Ostala območja	1,95	0,07	0,23	0,01	-1,72	-0,06
SKUPAJ	2688,46	100,00	2688,46	100,00	-0,75	0,00

Slika 7 in 8 nam prikazujeta, kako so se stanovanjske površine, v okolici naselij Kanal (slika 7) in Deskel (slika 8), zmanjšala za 2,44 %, v OPN Kanal so se tako ohranile kmetijske površine. Predvidevamo, da se je, zaradi negativnega trenda števila prebivalcev, preobsežno načrtovana stanovanjska površina opustila ter so se tako ohranila kmetijska zemljišča. Slika 7 prikazuje širjenje centralnih dejavnosti v samem mestu Kanal, ta so se povečala za 0,26 %.

Slika 7: Prikaz sprememb podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno), na območju naselja Kanal

Slika 8: Prikaz sprememb podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Kanal (levo) in OPN Kanal (desno), na območju naselja Deskle

Površine, namenjene industriji, so se zmanjšale za 0,36 % in se spremenile v stanovanjske površine. Najverjetneje je bilo območje, prikazano na sliki 8 kot industrijsko, namenjeno širjenju podjetja Salonit Anhovo, vendar do tega ni prišlo in je to območje po OPN Kanal dobilo stanovanjsko rabo.

Območja zelenih površin so se skupno povečala za 17,42 ha. Iz slik 7 in 8 vidimo, da so se ta širila predvsem ob reki Soči. Površine območij prometnih površin in območij voda so ostale enake, saj smo jih v postopku obdelave poenotili, ker niso del obravnave v naši diplomski nalogi.

Gozdna zemljišča so se zmanjšala za 3,41 %, saj se je na območju, ki ga prikazuje slika 5, razširil kamnolom Anhovo. Tako so se površine nadzemnega pridobivanja prostora iz 0 % povečale na 5,01 %.

Iz podatkov o številu prebivalstva v občini Kanal leta 2002 in 2014 (Preglednica 5), smo izračunali površino posamezne podrobne NRP na prebivalca, za PS SDPO Kanal in OPN Kanal. Rezultati so prikazani v preglednici 9.

Preglednica 9: Izračun m² na prebivalca po kategorijah podrobne namenske rabe prostora, za PS SDPO Kanal in OPN Kanal

Podrobna namenska raba	PS SDPO Kanal [m²/preb.]	OPN Kanal [m²/preb.]	Razlika
Območja stanovanj	448	292	-156
Območja centralnih dejavnosti	57	96	40
Območja proizvodnih dejavnosti	191	171	-20
Območja zelenih površin	13	91	78
Območja prometnih površin	100	105	5
Območja energetske infrastrukture	/	3	/
Območja okoljske infrastrukture	2	8	6
Površine razpršene poselitve	/	38	/
Najboljša kmetijska zemljišča	186	645	459
Druga kmetijska zemljišča	1682	1216	-466
Gozdna zemljišča	7475	7547	71
Celinske vode	191	203	11
Območja mineralnih surovin	/	553	/
Ostala območja	8	1	-7

Površina stanovanj na prebivalca se je zmanjšala za 156 m²/preb., kar pomeni, da so se površine stanovanj od leta 2002 do 2014 hitreje zmanjševale glede na zmanjševanje števila prebivalcev. Prav tako so se tudi druga kmetijska zemljišča zmanjšala kar za 466 m²/preb. Površine najboljših kmetijskih zemljišč na prebivalca so se na račun hitrega upadanja števila prebivalcev povečala za približno 459 m²/preb, površine gozdnih zemljišč pa za 71 m²/preb. Območja zelenih površin na prebivalca so se povečala za 78 m²/preb., kar kaže na koristna vlaganja občine, saj dajejo zelene površine ugodnejše pogoje za življenje v mestu in več možnosti za sprostitev in rekreacijo.

5 SKLEPNE UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK

Namen diplomske naloge je bil ugotoviti spremembe osnovne namenske rabe prostora za celotni območji občin Tolmin in Kanal ter spremembe podrobne namenske rabe prostora za naselja Tolmin z okolico in naselji Kanal in Deskle z okolico. Pridobljene prostorske plane smo uredili in tako pripravili med seboj primerljive podatke. Za posamezne kategorije namenske rabe prostora smo izračunali njihove površine in deleže glede na celotno obravnavano površino ter nato primerjali med seboj podatke, veljavne po stari zakonodaji in aktualne podatke o namenski rabi prostora. Površine podrobne namenske rabe prostora smo primerjali še z deležem prebivalstva v letih 2002 in 2014.

Pri osnovni namenski rabi prostora so se območja gozdnih zemljišč pri obeh občinah povečala predvsem na račun zmanjšanja kmetijskih zemljišč. Pri občini Tolmin so se gozdna zemljišča povečala za 11,11 %, kmetijska pa zmanjšala za 5,6 %. Pri občini Kanal pa so se gozdna povečala za 0,61 % in kmetijska zmanjšala za 1,64 %. Za območja drugih zemljišč ob primerjavi obeh občin ugotavljamo nasprotujoče si podatke. V občini Tolmin so se ta zmanjšala za 5,46 %, v občini Kanal pa povečala za 0,9 %. Območja stavbnih zemljišč so se v občini Tolmin zmanjšala za 0,05 %, v občini Kanal pa povečala za 0,13 %. Območja prometnih površin in območja voda smo pred obravnavo poenotili, tako za osnovno kot za podrobno namensko rabo prostora, zato se njihove površine niso spreminjale.

Podrobna namenska raba prostora mesta Tolmin z okolico se je najbolj spremenila za stanovanjske površine, zmanjšale so se kar za 5,65 %. Območja okoljske infrastrukture so se povečala za 0,67 %. Najboljša kmetijska zemljišča so se zmanjšala za 2,09 %, predvsem na račun širjenja drugih kmetijskih zemljišč (4,58 %), gozdnih zemljišč (2,52 %) in zelenih površin (4,22 %). Največja razlika v površinah podrobne namenske rabe prostora na prebivalca med letoma 2002 in 2014, je pri drugih kmetijskih zemljiščih. Ta se je povečala za kar za 81 m²/preb. Pri območjih stanovanj pa se je zmanjšala za 66 m²/preb.

Pri podrobni namenski rabi prostora naselij Kanal in Deskle z okolico so se stanovanjske površine zmanjšale za 2,44 %, tako so se ohranila najboljša in druga kmetijska zemljišča. Najboljša kmetijska zemljišča so se povečala za 4,08 %, druga kmetijska zemljišča pa za 5,16 %. Del gozdnih zemljišč se je spremenil v površine nadzemnega pridobivanja prostora zaradi širjenja kamnoloma. Tako so se gozdna zemljišča zmanjšala za 3,41 %, površine nadzemnega pridobivanja prostora iz 0 % povečale na 5,01 %. Površina stanovanj na prebivalca se je od leta 2002 do 2014 zmanjšala za 156 m²/preb., druga kmetijska zemljišča

pa za 466 m²/preb. Povečale pa so se površine najboljših kmetijskih zemljišč za 459 m²/preb., gozdnih zemljišč za 71 m²/preb. in območja zelenih površin za 78 m²/preb.

V obeh občinah se je površina stanovanj zmanjšala, kar je verjetno posledica padanja števila prebivalcev, kakor tudi neugodne lege naselij, ujetih v ozko dolino reke Soče. Zaradi trenda preseljevanja prebivalstva v večja mesta upada število prebivalcev, zato se površin v mestih ne namenja širjenju naselij ampak povečevanju območij centralnih in proizvodnih dejavnosti ter zelenih površin. Tako ustvarjamo boljše pogoje za bivanje.

VIRI

Dekleva, J., Kumer, A., Štravs, L., Prelog, M., Konečnik Kunst, M., Lončar, M., Solomun, J., Fatur, M., Ivanič, L., Koselj, N., 2011. Urejanje prostora na občinski ravni. Ljubljana, Javno podjetje Uradni list Republike Slovenije: 460 str.

DPO Tolmin – Dopolnitev. 1991. Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine Tolmin za obdobje 1968-1990 – Dopolnitev 1990. Uradno glasilo občine Nova Gorica št. 5/1991: 80-84.

DPO Tolmin. 1990. Spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Tolmin za obdobje 1986-2000. Uradno glasilo občine Nova Gorica št. 9/1990: 191-206.

Navodilo SP. 1985. Navodilo o vsebini in metodologiji izdelave strokovnih podlag in prostorskih sestavin planskih aktov občin. Uradni list SRS št. 20/1985.

Občina Kanal. 2014.

<http://www.obcina-kanal.si/obcina> (Pridobljeno 27. 5. 2014.)

Občina Tolmin. 2014.

<http://www.tolmin.si/sl/26> (Pridobljeno 27. 5. 2014.)

OPN Kanal. 2012. Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Kanal ob Soči. Uradni list RS št. 98/2012.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=110894> (Pridobljeno 31. 8. 2013.)

OPN Tolmin. 2012. Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Tolmin. Uradni list RS št. 78/2012.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=110154> (Pridobljeno 31. 8. 2013.)

Pravilnik. 2003. Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki. Uradni list RS št. 20/2003.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2003/Ur/u2003020.pdf (Pridobljeno 28. 5. 2014.)

PS DDPO Nova Gorica. 2004. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-2000 ter Občine Kanal ob Soči in

prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990 ter Občine Kanal ob Soči. Primorske novice št. 29/2004.

<http://www.lex-localis.info/KatalogInformacij/VsebinaDokumenta.aspx?SectionID=aded4f21-f384-40f2-82c0-49640768baca> (Pridobljeno 23. 4. 2014.)

PS DPO Nova Gorica. 1999. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Nova Gorica. Primorske novice št. 22/1999.

<http://www.lex-localis.info/KatalogInformacij/TiskDokumenta.aspx?SectionID=31fc3185-369d-43cb-b2e3-4acde0d6b019> (Pridobljeno 23. 4. 2014.)

PS SDPO Tolmin. 1997. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Tolmin za območje občine Tolmin. Uradno glasilo občine Nova Gorica št. 6/1997: 84-88.

PS SDPO Tolmin. 2004. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Tolmin za obdobje 1986-2000 in srednjeročnega plana Občine Tolmin za obdobje 1986-1990-2000 za območje občine Tolmin.

<http://www.tolmin.si/sl/19/o/68> (Pridobljeno 23. 8. 2013.)

Pravilnik OPN. 2007. Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij. Uradni list RS št. 99/2007.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2007/Ur/u2007099.pdf (Pridobljeno 27. 5. 2014.)

Pravilnik PRO. 2004. Pravilnik o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave prostorskega reda občine ter vrstah njegovih strokovnih podlag. Uradni list RS št. 127/2004.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2004/Ur/u2004127.pdf (Pridobljeno 27. 5. 2014.)

SURS. Statistični urad Republike Slovenije. 2014.

<http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp> (Pridobljeno 27. 5. 2014.)

Urbanistični načrt Tolmina, Novelacija 80/81 .1982. Štor, S., Ules, F., 1982. Urbanistični načrt Tolmina (Novelacija 80/81). Ljubljana. Zavod za Izgradnjo Ljubljane. Arhiv občine Tolmin. (Pridobljeno 2. 4. 2014.)

Zakon o urbanističnem planiranju. Uradni list SRS št. 16 - 22/1967.

ZPNačrt. 2007. Zakon o prostorskem načrtovanju. Uradni list RS št. 33/2007.

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200733&stevilka=1761> (Pridobljeno 11. 6. 2013.)

ZUreP-1. 2002. Zakon o urejanju prostora. Uradni list RS št. 110/2002.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=39920> (Pridobljeno 11. 6. 2013.)

ZUreP. 1984. Zakon o urejanju prostora. Uradni list SRS št. 18/1984.

SEZNAM PRILOG

Priloga A: Povezave med Pravilnik, 2003 in Pravilnik OPN, 2007 (Fink, Krpan, 2012)

Priloga B1: Osnovna namenska raba območja občine Tolmin po PS DDPO (1990)

Priloga B2: Osnovna namenska raba območja občine Tolmin po OPN (2012)

Priloga C1: Osnovna namenska raba območja občine Kanal po PS SDPO (1986-1990)

Priloga C2: Osnovna namenska raba območja občine Kanal po OPN (2012)

Priloga D1: Podrobna namenska raba izbranega območja občine Tolmin po PS DDPO
(1990)

Priloga D2: Podrobna namenska raba izbranega območja občine Tolmin po OPN (2012)

Priloga E1: Podrobna namenska raba izbranega območja občine Kanal po PS SDPO
(1986-1990)

Priloga E2: Podrobna namenska raba izbranega območja občine Kanal po OPN (2012)

(Vse navedene priloge so v digitalni obliki priložene na zgoščenki.)